

(anti-)Pestprotocol

Johan Seckel

Christelijke School voor Speciaal Basisonderwijs

Inhoud

1. Waarom kies de Johan Seckel voor een pestprotocol?	3
2. Achtergrondinformatie	4
2.1 Wat verstaan wij onder pesten?	4
2.2 Kenmerken van gedrag op de Johan Seckel.	5
2.3 Signalen die wijzen op pestgedrag.	7
3. Op welke wijze wordt op de Johan Seckel gewerkt aan het voorkomen van pestgedrag?	9
4. Hoe handelt de Johan Seckel in situaties, waarin pestgedrag wordt gesignaleerd?	10
Bijlagen:	
Bijlage 1: Gedragsregels behorende bij de Kanjertraining.	11
Bijlage 2: Gedragsregels om zelf conflicten op proberen te lossen.	12

1. <u>Waarom kiest de Johan Seckel voor een pestprotocol?</u>	
---	--

Helaas komt pesten op elke school voor. Ook op de Johan Seckel. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daarom is het in zo'n geval goed om hier duidelijke afspraken over te maken en deze schoolbreed te dragen. Door te kiezen voor een pestprotocol zijn deze afspraken helder, concreet en geborgd.

Daarnaast willen wij met een pestprotocol niet alleen het pestgedrag binnen onze school aanpakken nadat een peestsituatie is gesignaleerd, maar ook pestgedrag voorkomen door middel van dit gedrag te benoemen en bespreekbaar te maken. Hierbij zowel kijkend naar de rol van de pester, als de rol van de meelopers en de gepeste leerling. Naast de nodige basisinformatie voor de leerkrachten is ook een duidelijk plan van aanpak beschreven voor situaties waarin pestgedrag wordt gesignaleerd, en zijn overzichten van regels en afspraken ten aanzien van de omgang met elkaar opgenomen.

Op deze manier hopen wij als school een veilige omgeving te creëren voor al onze leerlingen. Een omgeving waarin mensen voor hun mening uit durven te komen, en hun mening wordt gerespecteerd. Wij streven naar een prettige, ontspannen en open sfeer, waarin de kinderen zich gerespecteerd voelen, en ervaren dat er voor iedereen, ongeacht capaciteiten en vaardigheden, de nodige belangstelling en aandacht is. Zo'n klimaat vormt de basis voor het bereiken van goede onderwijsleerresultaten en een positieve ontwikkeling van de kinderen.

Graag willen wij als school bereiken dat de kinderen trots kunnen zeggen:

Hier ben ik.

Het is goed dat ik er ben.

Er zijn mensen die van mij houden.

Niet iedereen vindt mij aardig.

Dat hoort zo.

Ik luister wel naar kritiek.

Ik zeg wat ik voel en wat ik denk.

Doet iemand vervelend tegen mij?

Dan haal ik mijn schouders op.

Doet iemand rot,

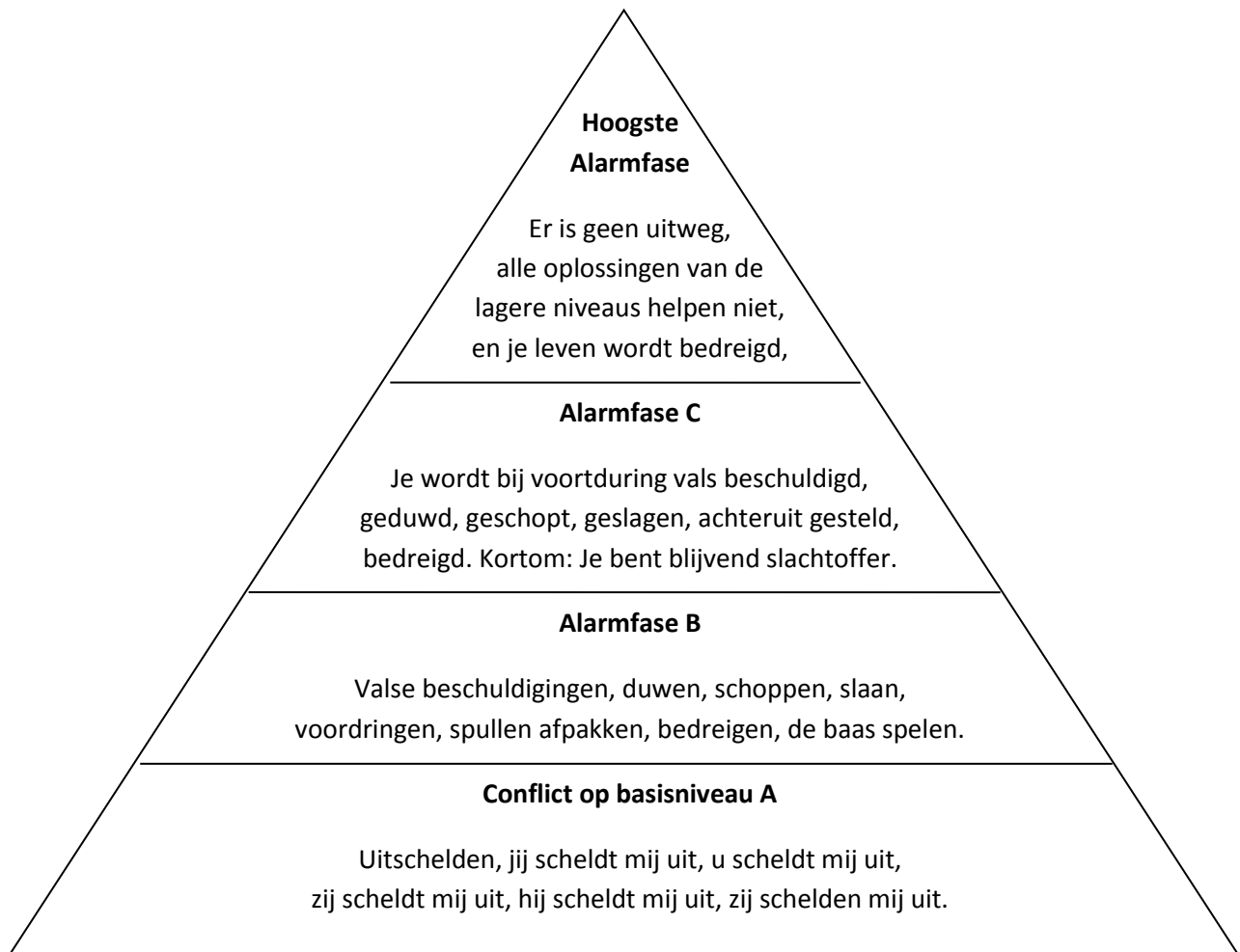
dan doe ik niet mee.

Ik gedraag mij als een kanjer.

Want ik ben een kanjer.

2.1. Wat verstaan wij onder pesten?

Binnen onze school wordt er onderscheid gemaakt in de gradatie van het conflict tussen de leerlingen. Deze is onder te verdelen in 4 niveaus. De niveaus worden keurig weergegeven in het onderstaande schema. Hierbij gaat het om het pestgedrag.

2.2. Kenmerken van gedrag op de Johan Seckel.

Het gedrag van de kinderen op de Johan Seckel is te verdelen in 4 groepen. Deze groepen worden benoemd aan de hand van typetjes / kleuren. Binnen onze school werken wij met:

A: Het Konijn

Zo denkt hij of zij:

- Andere mensen doen alles beter.
- Anderen hebben het gemakkelijker dan ik.
- Andere mensen zijn belangrijker dan ik.
- Ik vind mezelf stom.
- Ik stel niets voor.
- Ik ben niet belangrijk.
- Ik ben nooit trots op mijzelf.
- Ik voel me hulpeloos.
- Ik denk dat niemand mij begrijpt.
- Mensen houden niet van mij.
- Niemand vindt mij aardig.
- Ik denk: iedereen moet mij aardig vinden.
- Ik vind mijzelf niet aardig.
- Ik wil er graag bij horen, daarom doe ik leuk.
- Om mijn fouten lacht iedereen.
- Ik praat niet goed met mijn ouders.
- Ik ben niet te vertrouwen.
- Ik doe maar wat, het maakt toch niets uit.
- Ik zeg: als je aan mijn spullen komt, dan sla ik je dood.
- Ik wou dat ik dood was.

B: De Tijger

Zo denkt hij of zij:

- Ik ben trots op mezelf.
- Ik vind mezelf aardig.
- Ik ben te vertrouwen.
- Ik vertrouw anderen.
- Ik praat goed met leerkrachten.
- Ik praat goed met mijn ouders.
- Leerkrachten zijn aardig.
- Ik praat over mijn zorgen.
- Ik kan erg blij zijn.
- Ik toon belangstelling.
- Iets aardigs zeggen is leuk.
- Liegen is niet handig.

C: De Aap

Zo denkt hij of zij:

- Ik stel niets voor.
- Andere mensen zijn niet belangrijk.
- Ik ben niet trots op mijzelf.
- Ik geef niet om anderen.
- Ik ben niet nieuwsgierig.
- Ik vind uitlachen leuk.
- Iets aardigs zeggen is stom.
- Ik ben niet te vertrouwen.
- Andere mensen zijn niet te vertrouwen.
- Ik vertrouw anderen niet.
- Ze vinden mij alleen leuk als ik grappig doe.
- Ik denk: iedereen moet me aardig vinden.
- Ik ben de allerbeste.
- Ik ben de belangrijkste.
- Ik ben de baas.
- Ik ben trots op mezelf.

D: De Pestvogel

Zo denkt hij of zij:

- Ik ben stoer.
- Ik ben de allerbeste.
- Ik ben de belangrijkste.
- Ik ben de baas.
- Ik denk dat ik later snel rijk word.
- Ik bepaal zelf wat ik wil.
- Ik zeg: als je aan mijn spullen komt, dan sla ik je dood.
- Ik zeg: iedereen kan van mij doodvallen.
- Ik hou van ruzie.
- Ik ga graag met stoere leerlingen om.
- Andere mensen stellen niets voor.
- Ik vind uitlachen leuk.
- Ik vind het leuk als iemand een scheet of boer laat als de les begint.
- Ik ben niet te vertrouwen.
- Ik ben erg nieuwsgierig.
- Ik doe maar wat, het maakt toch niets uit.
- Liegen is handig.
- Om mijn fouten lacht iedereen.
- Ik kan niet altijd goed met mijn ouders praten.
- Leerkrachten zijn niet aardig.

2.3. Signalen die wijzen op pestgedrag.

Vaak kunnen door middel van observaties al bepaalde signalen van pestgedrag worden opgevangen. Door het goed observeren van kinderen in verschillende onderwijsleersituaties en spelsituaties kunnen peestsituaties al in een vroeg stadium worden gesignaleerd en kan op gepaste wijze worden ingegrepen. Deze signalen kunnen naar voren komen tijdens de lessen “Sociaal Emotionele Ontwikkeling” die op onze school worden gegeven. Dit wordt gedaan doormiddel van de Kanjertraining. Of door eerder genoemde observaties van bijvoorbeeld onderwijsleersituaties op het plein of in de klas. Hierbij dient altijd in acht genomen te worden dat aan het uiterlijk van de leerling niet het gevoel kan worden afgeleid. Toch kunnen er verschillende signalen van pestgedrag worden waargenomen.

Signalen bij de gepeste:

- Een kind heeft bijvoorbeeld blauwe plekken, schrammen of gescheurde kleren. Hij verliest vaak spullen of eigendommen. Let zeker op, als het kind normaliter niet slordig is. Ook als het niet weet hoe de signalen er gekomen zijn, of excuses zoekt, is er vaak meer aan de hand.
- Het kind maakt zich het liefst onzichtbaar. Het is vaak verdrietig of neerslachtig, of heeft onverwachte stemmingswisselingen met driftbuien.
- In sommige gevallen is het onhandelbaar, agressief en overspannen.
- Het staat dikwijls alleen op de speelplaats; er komen geen vriendjes thuis om te spelen en het wordt ook niet uitgenodigd om te komen spelen, of te komen op feestjes en logeerpartijen.
- Het kind zoekt het veilige gezelschap van de leerkracht of leider.
- Als er groepjes worden gekozen, wordt het kind als laatste gekozen, of het blijft over.
- De schoolresultaten worden opeens veel slechter.
- Het kind is vaak afwezig, letterlijk of figuurlijk. Het vlucht weg in de fantasie. Het kind zoekt een reden om niet naar school te hoeven gaan.

Signalen bij de pester:

- Het kind heeft blauwe plekken of schrammen en besmeurde of gescheurde kleren veroorzaakt door de slachtoffers, die zich hebben verdedigd.
- Zijn vriendjes / vriendinnetjes zijn volgzame meelopers, die wachten op instructies van de pester.
- Het kind vindt het moeilijk om samen te spelen of samen te werken, omdat het altijd de baas wil zijn.
- Het verdraagt het slecht om afhankelijk te zijn van het toeval, of van de bekwaamheid van anderen.
- Het kind verdraagt geen kritiek en wordt boos als zijn / haar positieve beeld van zichzelf ter discussie wordt gesteld, al is het ook maar door een grapje.
- Vriendjes / vriendinnetjes zijn gelijkgezinden. Ze spreken vaak negatief of kleinerend over bepaalde kinderen.
- De pester is regelmatig brutaal tegenover een zwakkere.

- De pestkop kan zich moeilijk inleven in de gevoelens van anderen en heeft weinig of geen schuldgevoelens.
- Het kind kan moeilijk grenzen aanvaarden die door anderen worden opgelegd en verdraagt geen kritiek.
- Je krijgt de indruk, dat het kind een dubbelleven leidt: thuis of tegenover de leraar is het volgbaar en braaf, maar je hoort klachten over het kind in vrije situaties / momenten.

3. Op welke wijze wordt op de Johan Seckel gewerkt aan het voorkomen van pestgedrag?

Ter voorkoming van pestgedrag zijn in onze school de volgende maatregelen genomen en wordt in onze school de volgende werkwijze gehanteerd:

1. In de lessen van de Kanjertraining (sociaal emotionele ontwikkeling) wordt gericht aandacht besteed aan de kenmerken van pestgedrag. Waarom er gepest wordt. Hoe te handelen als je gepest wordt. Kenmerken van de verschillende typetjes binnen school (pestvogel, aap, konijn en de tijger).
2. Alle leerkrachten zijn op de hoogte van de Kanjerafspraken, waardoor er uniform gereageerd kan worden op ongewenst gedrag, maar ook positief gereageerd kan worden op gewenst gedrag.
3. Daarnaast wordt er door de methode Trefwoord ook gewerkt aan normen en waarden besef. Hoe ga je met elkaar om? En wat zijn de verschillen onderling tussen groeperingen als Moslims, Katholieken, Christenen, niet gelovigen, etc.
4. In alle groepen worden duidelijke groepsregels gehanteerd, die met de leerlingen worden besproken.
5. In alle groepen worden duidelijke gedragsregels gehanteerd, die met de leerlingen worden besproken. Wij zijn te vertrouwen, wij helpen elkaar, niemand speelt de baas, niemand lacht uit en niemand doet zielig, staan hier centraal.
6. Positief gedrag wordt beloond.
7. Op ouderavonden en informatieavonden kan, afhankelijk van de situatie, aandacht besteed worden aan alle aspecten van pestgedrag.
8. Er is gedurende een kwartier voor de aanvang- en afloop van de lessen, en gedurende de pauzes toezicht op de kinderen, waarbij duidelijk gedragsregels en afspraken worden gehanteerd (stop, uit elkaar, negeren, naar meester / juf).
9. Leerkrachten zijn verantwoordelijk voor het brengen en halen van de kinderen uit de groep naar de gymzaal en houden toezicht in de kleedkamer.
10. Tenminste tweemaal per jaar wordt door de leerkracht in de groep door middel van ZIEN! een analyse van het sociaal-emotionele gedrag gemaakt. Deze analyse wordt besproken in de groepsbespreking, en waar nodig kan gereageerd worden met een individueel en / of groepsplan voor het voorkomen van pestgedrag.
11. Vanaf groep 7 wordt er ook gebruik gemaakt van de leerlingvragenlijst van ZIEN! Hierdoor wordt ook het zelfbeeld van de leerling in beeld gebracht. Pestbeleving en pestgedrag wordt door ZIEN! direct in kaart gebracht.

4. Hoe handelt de Johan Seckel in situaties, waarin pestgedrag wordt gesignaleerd?

In situaties waarin (structureel) pestgedrag aan de orde is, wordt het volgende stappenplan gehanteerd:

Waarschuwingsfase:

De desbetreffende leerling wordt gewaarschuwd en bespreekt samen met de leerkracht de gesignaleerde pestsituatie. Als dit geen effect heeft, dan wordt er overgegaan tot de handelingsfase.

Handelingsfase:

1. Er volgt een gesprek met de gepeste, de pestkop, en de volgelingen, buiten de groep.
2. De pestsituatie wordt in (kring)gesprekken binnen de desbetreffende groep(en) besproken.
3. De situatie wordt in de teamvergadering ingebracht/gemeld.
4. De leerkracht(en) van de betrokken leerling(en) bespreekt de pestsituatie met de betrokken ouders.
5. De leerkracht maakt bij herhaling van het pestgedrag een schriftelijk verslag van de situatie. Dit verslag wordt bij de leerlingbespreking of het zorgteam besproken.
6. Er wordt een afspraak gemaakt met de betrokken ouders om een plan van aanpak op te stellen. En er worden afspraken gemaakt ten opzichte van het gedrag van de leerling. Dit verslag wordt vastgelegd in het leerlingvolgsysteem. In deze fase wordt gewezen op de rol van het time-out protocol.
7. Als het na al deze acties niet het gewenste resultaat heeft, wordt door het zorgteam de expertise van 1 of meer instanties ingeschakeld. Dit gebeurt in overleg met de ouders, en gedacht kan worden aan een extra Kanjertrainer van buiten de school, dus een expert op het gebied van het probleemgedrag.
8. In die situaties, waarin ondanks de extra inzet van expertise, geen gewenst resultaat wordt bereikt, kan de Johan Seckel overgaan tot schorsing van de desbetreffende leerling. In geval van ernstig wangedrag kan een kind, bij wijze van straf, maximaal vijf dagen de toegang tot school ontzegd worden. De directie kan deze maatregel treffen na overleg met het bevoegd gezag en de inspectie. Tevens wordt de schorsing gemeld bij de leerplichtambtenaar. De directie maakt de maatregel schriftelijk bekend aan de ouders van de leerling. Ouders kunnen hiertegen bezwaar aantekenen bij het bevoegd gezag. De Johan Seckel zorgt dat de leerling schoolwerk mee naar huis krijgt, zodat een leerachterstand zoveel mogelijk beperkt wordt.
9. In uiterste gevallen kan het bevoegd gezag overgaan tot verwijdering van de leerling. Dit is mogelijk als onderwijskundige maatregel of als sanctie bij ernstig wangedrag.

Bijlage 1:

Gedragsregels behorende bij de Kanjertraining:

Bijlage 2:

Versie: 2016-04-25

Gedragsregels om zelf conflicten op proberen te lossen.

stop !!!

uit elkaar !!!

negeren !!!

meester/juf!!!